

Na manželství více vydělají ženy

9.9.2015 Mladá fronta DNES str. 6 Z domova, Autor: Radka Hrdinová

Rozvodů je nejvíce v historii. Podle nové analýzy na ně ekonomicky více doplácí ženy. Ani muži si však rozvodem rozhodně nepřilepší.

PRAHA Když se ženy rozvedou, přijdou v průměru o 20 procent svých čistých příjmů. Právě o tolik se totiž příjem průměrné Češky zvedne díky tomu, že sdílí společnou domácnost s mužem.

Analýza ekonomických důsledků rozvodu pro muže a ženu ukazuje, proč patří rozvedené ženy v české společnosti k sociálním skupinám, které jsou nejvíce ohroženy chudobou. Pro Úřad vlády ji zpracoval Národohospodářský ústav Akademie věd.

„Ani pro muže není rozvod ekonomicky výhodný, zvyšují se mu výdaje,“ říká Jiří Šatava, jeden z autorů analýzy. Náklady se zvýší ženě i muži, především kvůli vedení dvou oddělených domácností.

Ženy ale na rozvodu prodělají více. Do „života poté“ vstupují s nižšími příjmy (příjem ženy je v ČR o 22 procent nižší, než je příjem muže), zato na ně v 87 procentech rozvedených manželství připadá péče o děti. Ty z jejich příjmů ukrojí více, než je výživné. To tvoří 10 procent příjmů průměrných rozvedených domácností, výdaje za děti v nich ale podle analýzy přesahují 50 procent nákladů.

Velká část z nich se přitom nemůže spoléhat ani na tuto pomoc ze strany svého bývalého partnera – výživné, tak jak je předepsáno soudem, neplatí podle Asociace neúplných rodin 38 procent rozvedených. To jsou důvody, proč ženy po rozvodu dvakrát častěji než muži uvádějí, že mají problém vyjít s penězi. Nezbývá jim na uhrazení pravidelných plateb například za energie, nemohou si dovolit dovolenou, jejich rozpočet vychýlí z rovnováhy každý nečekaný výdaj. Analýza ukazuje, že mnohem častěji než domácnosti rozvedených mužů zápasí se životem na hranici chudoby. Tu pro letošní rok statistici nastavili na příjem těsně pod deset tisíc korun na osobu žijící ve společné domácnosti. Ženy po rozvodu doplácí nejen na nerovnováhu na pracovním trhu, ale i na typický model českého manželství, pro který je typická rodinná dělba práce. „Ženatí muži jsou ekonomicky aktivnější, mají vyšší hrubou mzdu než muži rozvedení,“ říká Jiří Šatava.

Manželka mu k vyšším příjmům pomáhá tím, že přebírá velkou část péče o rodinu a domácnost, za cenu zhoršení své vlastní pozice na pracovním trhu mu vytváří lepší podmínky, aby uživil rodinu.

Ve chvíli, kdy se manželství rozpadne, přestává tento model fungovat. Podle analýzy Národohospodářského ústavu ovlivní rozvod příjmy mužů i žen. U mužů negativně – ve srovnání se ženatými vydělávají středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní rozvedení muži méně. U žen pozitivně – průměrný příjem rozvedené středoškolačky je o 2,8

procenta vyšší než u vdané ženy se stejným vzděláním, u vysokoškolaček je rozdíl dokonce 7,4 procenta.

To ale neznamená, že by pracovní trh rozvedené ženy vítal s otevřenou náručí. „Jsou často zaměstnávány na takzvané prekérní formy práce. Kombinují nekvalifikované brigády, práci na dohodu a zkrácené úvazky tak, aby finančně zajistily domácnost a přitom měly čas na děti,“ říká Linda Wichterlová z občanského sdružení Gender Studies.

Jak obtížná je ekonomická situace rozvedených, dokazuje i to, že tvoří 38 procent bezdomovců, přestože ve společnosti je jich jen necelých 11 procent. 80 procent lidí bez domova sice podle posledního sčítání lidí, bytů a domů tvoří muži, žen ale neustále přibývá.

Komu se rozvod nevyplatí

Příjem rozvedeného muže činí +16 % proti průměrnému příjmu v ČR

Kolik má na měsíc (průměrné výdaje na osobu) Rozvedený muž s dětmi 9 574
Rozvedený muž bez dětí 11 218

Příjem rozvedené ženy činí -18 % proti průměrnému příjmu v ČR

Kolik má na měsíc (průměrné výdaje na osobu) Rozvedená žena s dětmi 8 879
Rozvedená žena bez dětí 10 962

1 123 824 žije v Česku rozvedených lidí

495 817 rozvedených mužů

628 007 rozvedených žen

Pramen: Národohospodářský ústav AV ČR